

Український державний університет залізничного транспорту

Кафедра економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ
ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Пояснювальна записка і розрахунки
до кваліфікаційної роботи

МРЕ.704.01.06 ПЗ

Розробив: студент 2 курсу, гр. 218-ЕП-Д24
спеціальності 051 «Економіка»
(роботу виконано самостійно, відповідно до
принципів академічної доброчесності)

Богдан РУДНИЦЬКИЙ

(підпис)

Керівник: проф., докт. екон. наук

Вікторія ОВЧИННІКОВА

Рецензент: професор, д-р екон. наук

Олена КІРДІНА

Український державний університет залізничного транспорту

Факультет економічний

Кафедра економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом

Рівень вищої освіти: магістр

Спеціальність: 051 «Економіка»

Освітня програма: «Економіка підприємства»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри,
професор, д-р екон. наук

_____ _____ Володимир ДИКАНЬ

« _____ » _____ 2026 р.

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Рудницькому Богдану Вадимовичу

1 Тема «Антикризове управління підприємством в умовах глобальних трансформацій»

керівник Овчиннікова Вікторія Олексіївна, д-р, екон. наук, професор

затверджені наказом УкрДУЗТ від “27” лютого 2025 року № 59/25

2 Строк подання студентом закінченої роботи «06» січня 2026 року

3 Вихідні дані Статистичні дані

Фінансово-економічна звітність підприємства

Корпоративна стратегія розвитку

Науково-методична література

Періодичні видання

4 Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

1 Теоретико-методологічні положення антикризового управління підприємством

2 Аналіз виробничо-економічної діяльності підприємства

3 Антикризове управління підприємством в умовах глобальних трансформацій

5 Перелік графічного матеріалу

1 Змістовна характеристика антикризового управління соціально-економічною діяльністю суб'єктів господарювання

2 Аналіз обсягу та структури товарної продукції сільськогосподарського підприємства за 2023 – 2024 рр

3 Аналіз показників з праці

4 Аналіз стану та ефективності використання основних фондів підприємства

5 Показники фінансової стійкості підприємства

6 Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства

7 Аналіз обігових активів за 2021-2024 рр

8 Показники ділової активності за 2023 – 2024 рр

9 Функціональні завдання системи антикризового управління

10 Механізм антикризового управління в умовах глобальних трансформацій

11 Оцінка ефективності механізму антикризового управління сільськогосподарським підприємством в умовах глобальних трансформацій

6 Консультанти окремих розділів

Розділ	Прізвище, ініціали, посада та науковий ступінь консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7 Дата видачі завдання « 24 » лютого 2025 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів	Строк виконання етапів	Примітка
1 Теоретико-методологічні положення антикризового управління підприємством	21.05.2025	викон.
2 Аналіз виробничо-економічної діяльності підприємства	31.10.2025	викон.
3 Антикризове управління підприємством в умовах глобальних трансформацій	27.11.2025	викон.
Висновки	22.12.2025	викон.
Графічна частина	31.12.2025	викон.

Студент Богдан РУДНИЦЬКИЙ

Керівник Вікторія ОВЧИННІКОВА

Зміст

Вступ	6
1 Теоретико-методологічні положення антикризового управління підприємством	8
1.1 Сутність, цілі та завдання антикризового управління підприємством	8
1.2 Глобальні трансформації як чинник виникнення кризових явищ	16
1.3 Зарубіжний досвід антикризового управління в умовах глобальних змін	33
Висновки за розділом 1	38
2 Аналіз виробничо-економічної діяльності підприємства	41
2.1 Загальна характеристика діяльності підприємства	41
2.2 Дослідження рівня виробництва та збуту продукції	44
2.3 Аналіз ефективності використання трудових ресурсів	49
2.4 Аналіз ефективності використання основних фондів	56
2.5 Аналіз фінансово-економічних показників підприємства	61
Висновки за розділом 2	70
3 Антикризове управління підприємством в умовах глобальних трансформацій	77
3.1 Вдосконалення механізму антикризового менеджменту в контексті ескалації економічних ризиків	77
3.2 Визначення результативності наукових впроваджень	87
Висновки до розділу 3	92
Висновки	94

					МРЕ.704.01.06 ПЗ				
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	Антикризове управління підприємством в умовах глобальних трансформацій	Літ.	Арк.	Аркушів	
Розроб.		Рудницький						4	105
Перевір.		Овчиннікова							
Рецензент									
Н.контр		Назаренко							
Затверд.		Дикань						УкрДУЗТ	

Список використаних джерел	97
Додаток А - Аналіз фінансової стійкості підприємства	105

					<i>МРЕ.704.01.06 ПЗ</i>	Арк.
<i>Змн.</i>	<i>Арк.</i>	<i>№ докум.</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>		5

АНОТАЦІЯ

Дана кваліфікаційна робота включає в себе 11 слайдів презентації, 105 аркушів пояснювальної записки формату А4, що включає 15 рисунків, 10 таблиць, 78 літературних джерел.

Ключові слова: антикризове управління, підприємство, механізм, трансформації, ризик, організаційно-економічні напрями, система управління.

Об'єктом дослідження є процес антикризового управління підприємством.

Метою дослідження є наукове обґрунтування і розробка теоретичних положень та практичних заходів антикризового управління підприємством в умовах глобальних трансформацій.

У кваліфікаційній роботі узагальнено теоретичні основи і вдосконалено механізм антикризового управління в умовах підвищення рівня ризикованості економічної діяльності шляхом деталізації управлінських етапів і методів.

Розроблено організаційно-економічні напрями реалізації механізму антикризового управління підприємством в умовах трансформацій.

Розкрито цілісну систему антикризового управління підприємством в умовах трансформацій.

Сформовано механізм антикризового управління в умовах підвищення рівня ризикованості економічної діяльності.

ABSTRACT

This qualification work includes 11 presentation slides, 105 sheets of explanatory notes in A4 format, including 15 figures, 10 tables, 78 literary sources.

Keywords: anti-crisis management, enterprise, mechanism, transformations, risk, organizational and economic directions, management system.

The object of the study is the process of anti-crisis management of an enterprise.

The purpose of the study is the scientific substantiation and development of theoretical provisions and practical measures of anti-crisis management of an enterprise in the conditions of global transformations.

The qualification work summarizes the theoretical foundations and improves the mechanism of anti-crisis management in the conditions of increasing the level of riskiness of economic activity by detailing the management stages and methods.

Organizational and economic directions for implementing the mechanism of anti-crisis management of an enterprise in the conditions of transformations are developed.

A holistic system of anti-crisis management of an enterprise in the conditions of transformations is revealed.

A mechanism for anti-crisis management has been formed in the context of increasing risk levels in economic activity.

Список використаних джерел

- 1 Михайлова Є., Михайлов С. Теоретичні підходи до формування стратегій антикризового управління. Український економічний часопис. 2023. №1. С. 38–42.
- 2 Дикань, О. В., Глушенко Т. М., Гараєв М. В. Антикризове управління пасажирським комплексом залізничного транспорту. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2021. № 72-73. С.121-127.
- 3 Богуславська С., Білоус С., Дяк В. Стратегії антикризового управління підприємством. Економіка та суспільство. 2023. Вип. 55. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-17>.
- 4 Дикань В. Л., Остапюк Б. Б., Гук В. В. Теоретичні аспекти ризик-орієнтованого управління на підприємствах залізничного транспорту. Розвиток методів управління та господарювання на транспорті. 2025. № 4(93). С. 166-178.
- 5 Дикань В. Л., Воловельська І. В. Основні цілі системи економічної безпеки залізничного транспорту в постіндустріальний період. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2021. № 75. С. 7-15.
- 6 Дикань О. В., Токмакова І. В. Антикризова стратегія як основа економічної безпеки залізничного транспорту. Управління економічними системами та процесами в умовах глобалізаційних трансформацій: колективна монографія за ред. д.е.н., проф. В. В. Прохорової. Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2020. С. 176-184.
- 7 Каличева Н. Є. Забезпечення конкурентоспроможності підприємств залізничного транспорту (методологічні аспекти): монографія. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 391 с.
- 8 Корінь М. В. Розвиток інфраструктури залізничного транспорту в умовах транскордонного співробітництва: монографія. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 401 с.

9 Мартинюк Є. Сутність та принципи антикризового управління. Актуальні питання права та соціально економічних відносин : зб. наук. статей. Кропивницький : ЦРоЛ, 2023. С. 460–465.

10 Кульчій І.О., к.держ.упр., доц. кафедри держ. управління і права. Антикризове управління: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2016. 120 с.

11 Melnyk S., Shuprudko N., Kolosovska I., Berest I., Pasichnyk M. Anti-crisis personnel management in the process of ensuring the economic security of the enterprise. *Business: Theory and Practice*. 2020. Volume 21(1). P. 272–281.

12 Глущенко С.В., Івахненко С.В.. Антикризове управління на підприємстві : фінансово-організаційні аспекти : навчальний посібник. Київ : НаУКМА, 2020. 92 с.

13 Смерічевський С.Ф., Кривов'язюк І.В. Антикризове управління підприємством : навчальний посібник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 396 с.

14 Stroiko T., Kharus H. Anti-crisis management as the basis of ensuring the economic stability of enterprises. *Three Seas Economic Journal*. 2022. Volume 3(4). P. 44–51.

15 Андренко-Тюріна Н.М., Краватка Н.С., Грабовська І.В. Антикризове управління : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 448 с.

16 Борзенко В.І Антикризове управління : навчальний посібник. Харків : Видавництво Іванченка І.С., 2018. 232 с.

17 Petroia A., Suvorova L. Improvement of Anti-Crisis Management System of an Enterprise. *SSRN Working Paper*. 2024. №. 494. URL: <https://ssrn.com/abstract=4940653>.

18 Скопенко Н. С., Мостенська Т. Л., Мостенська Т. Г., Голобородько В. П., Зоренко І.А. Антикризове управління підприємствами: стратегічний вимір в умовах воєнного стану. *Агросвіт*. 2025. № 11. С. 115–123.

19 Гарщаль М. С. Антикризове управління підприємством в сучасних умовах господарювання. *Економіка підприємства: теорія та практика: матеріали*

XII Всеукраїнської студентської науково-практичної інтернет-конференції (20–21 квітня 2023 р., м. Луцьк); ЛНТУ, Луцьк : ВІП ЛНТУ, 2023. С. 103–104.

20 Комарницький І.Ф., Терлецька Ю.О. Антикризове управління підприємством : теорія та практика : навчальний посібник. Чернівці: ЧНУ, 2020. 243 с.

21 Кривов'язюк І.В. Антикризове управління підприємством : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2019. 366 с.

22 Кульчій І.О. Антикризове управління : навчальний посібник. Полтава : ПолтНТУ, 2019. 120 с.

23 Линник О.І., Смоловик Р.Ф., Юр'єва І.А. Антикризове управління на вітчизняних та закордонних підприємствах : теорія, діагностика кризового стану, соціально-економічні аспекти управління : монографія. Харків : НТУ «ХП», 2019. 543 с.

24 Мелеганич Г. Антикризове управління : навчально-методичні рекомендації. Ужгород: Ужгород. нац. ун-т, 2019. 48 с.

25 Скібіцький О.М. Антикризоровий менеджмент : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 568 с.

26 Черненко В.А., Шведова Н.Ю. Антикризове управління: підручник і практикум для академічного бакалаврату. Миколаїв : Видавництво Юрайт, 2019. 409 с.

27 Кривов'язюк І. В. Антикризове управління підприємством : навч. посібник. 3-тє видання. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 396 с.

28 Ватченко Б., Шаранов Р. Антикризове управління підприємством в умовах війни. Економічний про стір. 2022. Випуск 182. С. 38–43.

29 Тимошенко М. В., Петров В. А. Ідентифікація ризиків та особливості антикризового управління в умовах війни. Підприємництво і торгівля: тенденції розвитку : матеріали 5-ої міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса : Державний університет «Одеська політехніка», 2022. С. 52–54.

30 Стащук О., Шостак Л., Булик Д. Банкрутство підприємств в умовах війни. Економіка та суспільство. 2022. Випуск 44. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-29>

31 Кривов'язюк І. В., Стрільчук Р. М. Діагностика кризового стану інноваційно активних машинобудівних підприємств на базі дискримінантної моделі. Актуальні проблеми економіки. 2016. № 7. С. 454–465.

32 Кривов'язюк І. В. Методологія діагностування кризового стану підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2011. № 22. С. 32–40.

33 Дацюк І.В. Сутнісна характеристика кризи підприємств. Технологія і техніка друкарства. 2010. № 2(28). С. 165-170.

34 Кібік О., Слободянюк О., Кузнецова Л. Ризик-менеджмент : навч.-метод. посібник. Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2024. 84 с.

35 Долінський Л. Б. Фінансовий ризик- менеджмент: навч. -метод. посібн. Київ: ТОВ «КАЛЕНДАР ТМ». 2022. 132 с.

36 Лактіонова О. А. Управління фінансовими ризиками: на вчальний посібник / Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 256 с.

37 Мороз В. М. Ризик-менеджмент: навч. посібник. Харків: НТУ «ХП», 2018. 140 с.

38 Нечипорук Л. В. Ризик-менеджмент: конспект лекцій. Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого», 2019. 100 с.

39 Черненко Н. М. Ризик-менеджмент в закладах освіти: навч. посібник. Серія «Управління закладом освіти». Вид., О.: Університет Ушинського, 2020. 116 с.

40 Калініченко З.Д. Ризик-менеджмент: навч. посібник. Дніпро: ДДУВС, 2021. 224 с.

41 Данченко О. Б., Занора В. О. Проектний менеджмент: управління ризиками та змінами в процесах прийняття управлінських рішень : монографія. Черкаси : ПП Чабаненко Ю. А., 2019. 278 с.

42 Мостенська Т. Л., Скопенко Н.С. Ризик-менеджмент як інструмент управління господарським ризиком підприємства. URL: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/handle/123456789/8856>.

43 Герасименко О. М. Еволюція світового ризик менеджменту. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/12_2013/9.pdf

44 Черчик Л. М. Система ризик-менеджменту підприємства: сутність та складові. Економічний форум. 2017. №1. С. 178–184.

45 Балановська Т. І., Восколупов В. В., Гавриш О. М. Формування системи маркетингового менеджменту у сільськогосподарських підприємствах: монографія. Київ, 2024. 205 с.

46 Марусяк Н.Л. Забезпечення фінансової стійкості підприємств в умовах воєнного стану та економічної турбулентності. Сталий розвиток економіки. 2025. № 5 (56), URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/1541/1490>

47 Кривов'язюк І.В. Антикризове управління підприємством в умовах війни: загальна характеристика й пошук рішень щодо доцільності його запровадження. Економіка та суспільство. Випуск 78. 2025. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6505>

48 Тимошенко М. В., Петров В. А. Ідентифікація ризиків та особливості антикризового управління в умовах війни. Підприємництво і торгівля: тенденції розвитку : матеріали 5-ої міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса : Державний університет «Одеська політехніка», 2022. С. 52–54.

49 Степаненко О., Канельська А. Фінансова стійкість підприємств в період воєнного стану: ризики, загрози, шляхи їх подолання. Підприємництво та інновації. 2024. № (33). С. 123–130.

50 Скопенко Н. С., Мостенська Т. Л., Мостенська Т. Г., Голобородько В. П., Зоренко І.А. Антикризове управління підприємствами: стратегічний вимір в умовах воєнного стану. Агросвіт. 2025. № 11. С. 115–123.

51 Носань Н. С., Борисенко О. В., Назаренко Т. С. Антикризове управління та стратегічний розвиток підприємств у період війни. Економіка та

- суспільство. 2024. № 68. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4870>
- 52 Дорошенко В. Особливості антикризового управління в умовах воєнного стану на рівні малих, середніх та великих підприємств. Наукові інновації та передові технології. 2025. Вип. 3(43). URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/21131>
- 53 Суржиков І. Проактивний кризовий та антикризовий менеджмент: інтегровані стратегії для забезпечення стійкого розвитку підприємств. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Економіка. 2024. № 28. С. 44-52.
- 54 Ватченко Б.С., Шаранов Р.С. Антикризове управління підприємством в умовах війни. Економічний простір. 2022. № 182. URL: <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1186/1143>.
- 55 Кравченко М. О., Бояринова К. О., Копішинська К. О. Управління ризиками: навчальний посібник : навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 432с.
- 56 Лупенко Ю. О., Патица Н. І., Пасічник Ю. В. Розвиток сільських територій України в умовах трансформацій: соціально-економічний вимір: монографія. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2024. 188 с.
- 57 Слободяник А. М, Резнік Н. П., Самофалова М. О., Саковська О. М. Ризик-менеджмент в АПК: монографія. Київ. 2020. 291 с.
- 58 Ліснічук О., Боярин Ю. Пріоритетні заходи державного антикризового управління в провідних країнах Європейського Союзу Сталий розвиток економіки. 2020. № 1(38). С. 34-41.
- 59 Габрилевич А.С. Антикризова політика Європейського Союзу: уроки для України. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Pmv/2010_1/11%20gabrylevich.pdf.
- 60 Wyrzykowska Barbara, Balanovska Tetiana: Zarządzanie w warunkach rewolucji cyfrowej, W: Współczesne obszary zarządzania. 2021. №14. S. 13-28

61 Бедринець М.Д. Фінансова політика як інструмент антикризового фінансового регулювання на рівні держави. Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. 2016. № 2. С. 8-20.

62 Біла Л.М. Гармонізація фінансових систем країн європейського союзу. Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент». 2015. № 10. С. 140-146.

63 Антонюк Н. Зарубіжний досвід антикризового управління національною економікою для України. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2018. № 2. С. 5-22.

64 Гальчинський А. В., Львовчкін С. В. Становлення інвестиційної моделі економічного зростання України. Економіка України. 2008. № 6. С. 4–11.

65 Олешко А.А. Антикризове регулювання національної економіки: теорія і практика: монографія. Національний університет ДПС України. Ірпінь: Видавництво НУДПСУ, 2012. 350 с.

66 Сапа Н. В. Теоретико-методологічні засади механізми антикризового державного управління. Гуманіт. вісн. ЗДІА. 2009. Вип. 38. С. 106–116.

67 Ткачова Н. М. Розробка ефективного державного механізму антикризового управління. Інвестиції: практика та досвід. 2015. № 8. С. 124–130.

68 Кривов'язюк І. В., Пахольчук А. І. Процес прийняття господарських рішень та його вплив на ефективність діяльності підприємства. Ефективна економіка. 2013. № 4. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1962>

69 Коляденко С. В., Чіков І. А. Інтегральна оцінка конкурентоспроможності аграрних підприємств. Інвестиції: практика та досвід, 2021. Випуск 10, С. 34–39.

70 Яковенко О. І. Управління проектами та ризиками: навчальний посібник. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2019. 196 с.

71 Сумець О. М. Проектно-орієнтоване управління організацією: навч. посібник. Київ: Університет економіки та права «КРОК», 2022. 167 с.

72 Дикань В.Л., Боровик Ю.Т., Полякова О.М., Чорнобровка І.В. Забезпечення конкурентоспроможності підприємств: Конспект лекцій: У 3 ч. Харків: УкрДАЗТ, 2008. Ч. 2. 58 с.

73 Дикань В. Л., Маслова В. О. Організація виробництва: підручник для студ. вищ. навч. закладів. Харків: УкрДАЗТ, 2012. 421 с.

74 Дикань В. Л., Зубенко В. О., Маковоз О. В., Токмакова І. В., Шраменко О. В. Стратегічне управління : навч. посіб. Київ : "Центр учбової літератури", 2013. 272 с.

75 Овчиннікова В.О., Рудницький Б. В., Федосов Б.А. Методи та моделі обґрунтування економічних рішень в системі антикризового управління підприємством. Наукові інновації та передові технології. 2025. № 1(53). С. 2694-2707.

76 Рудницький Б. В. Ефективна взаємодія керівника з підлеглими в умовах кризового стану підприємства. Матеріали 85-ї студентської науково-технічної конференції. Х. : УкрДУЗТ, 2025. 829 с. URL : tezi-sntk-85_2025.pdf

77 Дикань В. Л., Токмакова І. В., Назаренко І. Л. Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 051 «Економіка». Харків : УкрДУЗТ, 2023. 63 с.

78 Студентська навчальна звітність. Текстова частина (пояснювальна записка). Загальні вимоги до побудови, викладення та оформлення: Методичний посібник з додержання вимог нормоконтролю у студентській навчальній звітності. За заг. ред. Л. М. Козара. Х.: УкрДАЗТ, 2014. 54 с.